

Kommunikáció és Médiatudomány alapképzés

II. évfolyam 3. félév

Tantárgyi tematikák

2025/2026 tanév

Neptun kód	Tantárgynév	Típus	Oktató
BTKOM-N301	A kommunikáció hermeneutikája	kollokvium	Prof. Dr. Nyíró Miklós
BTKOM-N302	Retorika	kollokvium	Dr. Faragó László
BTKOM-N303	Médiaetika	kollokvium	Dr. Makai Péter
BTKOM-N304	Vizuális kommunikáció	gyakorlati jegy	Dr. Dobák Judit
BTKOM-N305	Fotó, videó, képalkotás	gyakorlati jegy	Dr. R. Nagy József

Médiatudományi szakirány

Neptun kód	Tantárgynév	Típus	Oktató
BTKOM-N306M	Az írott média elmélete és gyakorlata	gyakorlati jegy	Dr. Faragó László
BTKOM-N307M	A hangzó média elmélete és gyakorlata	gyakorlati jegy	Dr. Faragó László
BTKOM-N305M	A médiakutatás módszertana	kollokvium	Dr. Tóth Tamás (NKE)

Újságíró szakirány

Neptun kód	Tantárgynév	Típus	Oktató
BTKOM-N309U	A print újságírás elmélete és gyakorlata I.	gyakorlati jegy	Dr. Faragó László
BTKOM-N310U	Stilisztika	gyakorlati jegy	Dr. Pethő József

BTKOM- N308U	Sajtótörténet	kollokvium	Török Zsuzsanna
-----------------	---------------	------------	-----------------

Tantárgy neve: A kommunikáció hermeneutikája	Tantárgy Neptun kódja: BTKOM-L301 Tárgyfelelős intézet: Antropológiai és Filozófiai Tudományok Intézete (Filozófiai tanszék)
	Tantárgyelem: a tantárgy szakindítási kérelem szerinti besorolása: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Nyírő Miklós, habil. egy. docens, PhD	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 3.	Előfeltétel: -.
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 4	Munkarend: levelező
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja az, hogy a nyelvi kommunikációval kapcsolatos jelenségeket elsősorban a hermeneutikai filozófia, de néhány további, markánsan eltérő nyelvfilozófia perspektívája felől is értelmezze. Ehhez átfogóan jellemezzük az instrumentalista nyelvfelfogást és annak előfeltevéseit, majd szembeállítjuk vele a holisztikus – ezen belül különösen a hermeneutikai – nyelv- és világértelmezést. Ez utóbbival ütköztetve tárgyaljuk a nyelv sematizáló teljesítményére vonatkozó egyéb elgondolásokat – köztük hangsúllyal több metafora-elméletet –, továbbá a strukturalista nyelvfelfogásban előtérben álló ún. „szimbolikus dimenziót”. Az átfogó cél az, hogy a nyelvi kommunikáció olyan dimenzióit is tudatosítsák a hallgatók, amelyek a kommunikációelméleti megközelítésekben többnyire a háttérbe szorulnak, a különböző nyelvfilozófiák viszont számot vetnek velük. Fejlesztendő kompetenciák: a. tudása	

- Érti az összefüggéseket, amelyek a társadalmi kommunikáció szaktudományos értelmezésének az alapját képezik.

- Áttekintéssel rendelkezik a szakterülethez tartozó társadalmi létszférák, azaz az intézmények mint [különösen] a nyelv normatív rendszereiről és működési gyakorlatáról.

b) képességei

- Képes szakterületének új ismereteit hatékonyan feldolgozni. Magabiztosan kezeli a nyomtatott és a digitális szakirodalmi forrásokat ...

- Képes racionális érvek kifejtésére, vagyis a kommunikáció különböző színterein zajló viták során véleménye megformálására és véleményének megvédésére.

c) attitűdje

- Elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.

- Elfogadja és következetesen vállalja a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségét, és hitelesen képviseli szűkebb és tágabb környezetében ennek szemléleti alapjait.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal az általa készített anyanyelvű és idegen nyelvű szakmai szövegekért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.

Tantárgy neve: A kommunikáció hermeneutikája	Tantárgy Neptun kódja: BTKOM-N301
	Tárgyfelelős intézet: Antropológiai és Filozófiai Tudományok Intézete (Filozófiai tanszék)
	Tantárgyelem: a tantárgy szakindítási kérelem szerinti besorolása: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Nyíró Miklós, habil. egy. docens, PhD	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 3.	Előfeltétel: -.
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: aláírás, kollokvium
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja az, hogy a nyelvi kommunikációval kapcsolatos jelenségeket elsősorban a hermeneutikai filozófia, de néhány további, markánsan eltérő nyelvfilozófia perspektívája felől is értelmezze. Ehhez átfogóan jellemezzük az instrumentalista nyelvfelfogást és annak előfeltevéseit, majd szembeállítjuk vele a holisztikus – ezen belül különösen a hermeneutikai – nyelv- és világértelmezést. Ez utóbbival ütköztetve tárgyaljuk a nyelv sematizáló teljesítményére vonatkozó egyéb elgondolásokat – köztük hangsúllyal több metafora-elméletet –, továbbá a strukturalista nyelvfelfogásban előtérben álló ún. „szimbolikus dimenziót”, valamint a nyelv instituáló jellegének főbb aspektusait. Az átfogó cél az, hogy a nyelvi kommunikáció olyan dimenzióit is tudatosítsák a hallgatók, amelyek a kommunikációelméleti megközelítésekben többnyire a háttérbe szorulnak, a különböző nyelvfilozófiák viszont számot vetnek velük.	

Fejlesztendő kompetenciák:

a. tudása

- Érti az összefüggéseket, amelyek a társadalmi kommunikáció szaktudományos értelmezésének az alapját képezik.
- Áttekintéssel rendelkezik a szakterülethez tartozó társadalmi létszférák, azaz az intézmények mint [különösen] a nyelv normatív rendszereiről és működési gyakorlatáról.

b) képességei

- Képes szakterületének új ismereteit hatékonyan feldolgozni. Magabiztosan kezeli a nyomtatott és a digitális szakirodalmi forrásokat ...
- Képes racionális érvek kifejtésére, vagyis a kommunikáció különböző színterein zajló viták során véleménye megformálására és véleményének megvédésére.

c) attitűdje

- Elfogadja, hogy a kulturális jelenségek történetileg és társadalmilag meghatározottak és változóak.
- Elfogadja és következetesen vállalja a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségét, és hitelesen képviseli szűkebb és tágabb környezetében ennek szemléleti alapjait.

d) autonómiája és felelőssége

- Felelősséget vállal az általa készített anyanyelvű és idegen nyelvű szakmai szövegekért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.

Tantárgy neve: Retorika	Tantárgy Neptun kódja: BTKOM-N302 Tárgyfelelős intézet: Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Faragó László	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 2025 őszi	Előfeltétel: -.
Óraszám/hét: gyakorlat, 2	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzus feladata, hogy a hallgatók ismerkedjenek meg saját beszédképességükkel, barátkozzanak meg a hangjukkal és legyenek képesek észrevenni a kevésbé jól kimondott hangokat, szavakat és mondatokat. Légzésgyakorlatokon keresztül sajátítják el a folyamatos beszéd alapelemeit, megismerik tüdőkapacitásukat, így azt is, hogy mennyire hosszan képesek szöveget olvasni, elsajátítják a légzésdinamikát. A hangzó gyakorlatokon egy-egy magánhangzó vagy mássalhangzó kiejtésére is fókuszálunk, míg máskor a nyelvtörő szövegek magabiztos olvasásán lesz a hangsúly. A cél a meggyőző élőbeszéd-képesség kialakítása. Fejlesztendő kompetenciák: tudása: Áttekintéssel rendelkezik a szakterülethez tartozó társadalmi létszférák, azaz az intézmények mint a gazdaság, politika, tudomány, művészet, moralitás, vallás, nyelv, jog normatív rendszereiről és működési gyakorlatáról. képességei: Szakmai szóhasználata során magabiztosan használja a szakma szókincsét, a szakma szaktudományos alapfogalmait, és a rájuk épülő speciális szakszókészlet elemeit.	

- c. **attitűdje:** Nyitott a kritikus önértékelésre, a szakmai továbbképzés különböző formáira, az értelmiségi világlátás önfejlesztő módszereire és törekszik önmaga fejlesztésére e területeken.
- d. **autonómiája és felelőssége:** Felelősséget vállal az általa készített anyanyelvű és idegen nyelvű szakmai szövegekért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.

Tantárgy tematikus leírása:

Előadás:

Gyakorlat:

1. A retorika, a kommunikáció elméletei között, bevezetés, ismételés.
2. Légzésgyakorlat/I – egyedül és kánonban mondott hétsoros mondókák;
3. Légzésgyakorlat/II – „egylevegős” versszakok;
4. Légzésgyakorlat/III. – sorok, bekezdések olvasása ismert szövegből...
5. Képolvasás, összefüggő beszéd egy „új” képről;
6. Képolvasás/II – ismert képről összefüggő beszéd;
7. Hanggyakorlatok, „háttal beszéd” – a szemkontaktok kizárásával történő beszéd gyakorlása;
8. Nyelvtörő feladat/I – nyelvtörő szavak, mondatok;

	9. Lassított beszéd, hosszan ejtett hosszú magánhangzók gyakorlása ismert, hozott szöveg alapján; 10. Légzőgyakorlat/IV – levegőtár frissítés, kapacitásbővítés gyakorlatok egy-egy hangra; 11. Egy saját tárgy bemutatása, összefüggő retorikai szöveg 3 percben; 12. Könyvolvasás, ismeretlen szövegből; 13. Versolvasás, ismeretlen szövegből. 14. Az elbeszélt szöveg, vizsgaelőadás.
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Az órák rendszeres látogatás, az órákon kapott feladatok otthoni gyakorlása. Az órákról legfeljebb három alkalommal hiányozhat a hallgató. A szemináriumi foglalkozások alatt egyéni és csoportos (kánon) hangzó gyakorlatokat oldunk meg, rögzített szövegből és tematikus kérdésekre adott rövid retorikai válaszok alapján. Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A félév végén a hallgatók egy közös (közönség előtt) előadáson vesznek részt, amelyben három részben: választott szövegből, a félév során kapott gyakorlatokból és egy saját maguk szerkesztett rap szövegből készülve mutatják be a beszéd, és vitakészségüket.	
Kötelező irodalom: Thoroczkai Miklósné (2021): Beszédtechnikai gyakorlókönyv, Holnap Kiadó Budapest, ISBN 978963 346 974 3 Montágh Imre (1996): Figyelem vagy fegyelem?, Holnap Kiadó, Budapest, ISBN 963 346 146 4;	

Montágh Imre (2019): Tiszta beszéd, Holnap Kiadó, Budapest, ISBN 978 963 349 295 6

L. Aczél Petra (2004): Retorika, A szóból épült gondolat, Gyakorlókönyv, Krónika Nova Kiadó, Budapest; ISBN 963 9128 73 2;

Hernádi Sándor (2019): Beszédművelés, Móra Ferenc Kiadó, Budapest, ISBN 978 963 486 045 7

Ajánlott irodalom:

Em Griffin (2003): Bevezetés a kommunikációelméletbe, Budapest: Harmat. ISBN: 9639148520.

Fodor László_Kriskó Edina (2014): A hatékony kommunikáció alapjai, Noran Libro Budapest, ISBN: 978-615-5274-67-1;

Tantárgy neve: Vizuális kommunikáció	Tantárgy Neptun kódja: BTKOM-N304 és BTKOM-L304
	Tárgyfelelős intézet: AFTI
	Tantárgyelem: a tantárgy szakindítási kérelem szerinti besorolása: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. R.Nagy József PhD	
Közreműködő oktató(k): Dr. Dobák Judit PhD	
Javasolt félév: 3.	Előfeltétel: -.
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: gyakorlat
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali , levelező
Tantárgy feladata és célja: A kurzus célja a közlés mint kommunikációs aktus vizuális környezetének értelmezése és az ehhez kapcsolódó hallgatói reflexiók kialakítása. A kurzus elemeinek elsajátítása során a hallgatók körültekintően tudják majd értelmezni, látni és láttatni a vizuális jelenségeket, mediális tartalmakat. Képként értelmezünk és elemzünk szöveget, nonverbális üzenetet, hangképet, videót és állóképet A legfontosabb kérdés, amelyet a kurzus során tárgyalunk, hogyan formálja a társadalom képi tudásátadást, a kommunikatív tartalom értelmezését és milyen médiatechnológiai eszközök köthetők mindezekhez. Fejlesztendő kompetenciák: a) tudása: Ismeri és érti a kommunikáció és médiatudomány által vizsgált társadalmi jelenségek és alrendszerek működési mechanizmusait. Magabiztos módszertani tudással rendelkezik, érti és átlátja a módszertani innováció lehetőségeit és perspektíváit. b) képességei: Képes eligazodni szakterületének mélyebb összefüggései és a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi, kommunikációs és médiatudományi problémák, valamint azok lehetséges megoldási módszerei között. Képes szakterületének új ismereteit hatékonyan feldolgozni. Magabiztosan kezeli a nyomtatott és a digitális szakirodalmi forrásokat, a társadalomtudományi és médiakutatási adatbázisokat és a működtetésükre szolgáló eszközöket. Szakmai szóhasználata során magabiztosan használja a szakma szókincsét, a szakma szaktudományos alapfogalmait, és a rájuk épülő speciális szakszókészlet elemeit. c) attitűdje: Nyitott a szakmai innováció minden formája iránt, befogadó, de nem gondolkodás nélkül elfogadó az elméleti, gyakorlati és módszertani újításokkal szemben. Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel saját szakmájában dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait. d) autonómiája és felelőssége: Egy szakmai munkaközösségbe kerülve képes az ottani szakmai elvárásoknak megfelelően összetett feladatok elvégzésére, illetve irányítására. A szervezeti struktúrában elfoglalt helyének megfelelő önállósággal és felelősséggel szervezi munkáját és az irányítása alatt dolgozó munkatársak tevékenységét. Önálló, konstruktív és asszertív az intézményen belüli és kívüli együttműködési formákban.	
Tantárgy tematikus leírása:	
Előadás:	Gyakorlat: 1. hét: Bevezetés a vizuális kommunikációba 2. hét: A kép értelmezése – ikon, index, szimbólum 3. hét: Művészettörténeti kitekintés

	4. hét: Vizuális retorika
5. hét: Kép és hatalom
6. hét: Fotográfia mint vizuális közlés
7. hét: Film és mozgókép
8. hét: Vizuális kommunikáció a reklámban
9. hét: Vizuális kommunikáció a politikában
10. hét: Digitális képkultúra
11. hét: Városi vizualitás
12. hét: Interkulturális vizuális kommunikáció
13. hét: Kritikai vizuális elemzés
14. hét: Összegzés és hallgatói projektek bemutatása |
|--|---|

Félévközi számonkérés módja és értékelése: Aláírásért: 2 db zárthelyi dolgozat megírása legalább 50%-os eredménnyel.

Jegyszerzés: gyakorlati jegy

A gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: A jegy a 2 db zárthelyi dolgozat (40%), 2 db órai feladat (50%) és az órai aktivitás (10%) súlyozott átlaga.

Órai feladat 1. : 3–4 fős csoportok készítsenek egy vizuális narratívát egy társadalmi problémáról (pl. klímaválság, migráció, fogyasztói kultúra, oktatás, kirekesztés). Ez lehet: plakát, fotósorozat, rövid videó. Beadás: A vizuális anyag + 3–4 oldalas szöveges reflexió arról, hogy milyen vizuális eszközökkel dolgoztak, és milyen hatást szerettek volna kiváltani.

Órai bemutatás határideje: október 16. Leadás: november 30.

Órai feladat 2. : 1. Vizuális elemző esszé (egyéni beadandó) Feladat: Válasszanak ki egy konkrét képi médiumot (pl. reklám, sajtófotó, mém, politikai plakát, művészeti alkotás, TikTok-videó, filmrészlet stb.), és készítsenek róla 5–7 oldalas elemzést. Szempontok: Mit közvetít a kép? Hogyan jelennek meg benne társadalmi jelentések, hatalmi viszonyok, sztereotípiák? Milyen kommunikációs eszközökkel (kompozíció, színek, szimbólumok, tipográfia, vizuális retorika)?

Kötelező

ANTIK Sándor (2010) *Vizuális megismerés és kommunikáció*. Egyetemi Műhely Kiadó, Bolyai Társaság, Kolozsvár. <https://www.bolyait.ro/wp-content/uploads/2022/09/Antik-Sandor-Vizualis-megismeres-es-kommunikacio.pdf>

BUBIK Veronika – SIMON Tünde (2016) *Vizuális kommunikáció: a 21. század domináns közlésmódja a kortárs művészetben és tudományban, megjelenése a vizuálisnevelésben, Neveléstudomány*, <https://ojs.elte.hu/nevelestudomany/article/view/6568/5008>

Ajánlott

BAJOMI LÁZÁR Péter (2008) *Média és társadalom*, PrintX Budavár Kiadó. ISBN: 9789638808509

BUBIK Veronika (szerk) (2014) *Vizualizáció a tudománykommunikációban*. http://www.eltereader.hu/media/2014/05/Vizualizacio_READER.pdf

BRIGGS, Asa – BURKE, Peter (2004) *A média társadalomtörténete. Gutenbergről az internetig*. Budapest, Napvilág Kiadó. ISBN: 9789639350458

BOURDIEU, Peter (2003)Alapelvek a kulturális alkotások szociológiájához. In: Wessely Anna (szerk.): *A kultúra szociológiája*. Osiris Kiadó, Budapest. 174–186. p. ISBN: 9789633894064

FEINTUCK, Mike – VARNEY, Mike (2010) *Médiaszabályozás, közérdek, törvény*. AKTI-Gondolat Kiadó, Budapest, (7-39, 147-208) ISBN: 9789636932503

Tantárgy neve: Fotó videó képalkotás	Tantárgy Neptun kódja: BTKOM-N305
	Tárgyfelelős intézet: Antropológiai és Filozófiai Tudományok Intézete
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. R. Nagy József, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k):	
Javasolt félév: 3	Előfeltétel: nincs
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: gyakorlat
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzus tárgyalja a kommunikáció- és médiatudományhoz kapcsolódó munka során felmerülő vizuális dokumentálási és kutatási feladatok technikai megalapozását, a vizuális dokumentálás technikáit. A szeminárium során a hallgatók megismerkednek a képrögzítési, képfeldolgozási eszközökkel és technikákkal, alapvető jártasságot szereznek a digitális fotografálásban, a digitálisan rögzített képek technikai kezelésében, elsajátítják a komponálás és editálás alapvető elveit, illetve betekintést nyernek a vizuális adatbázis-szervezés lehetőségeibe. Továbbá tapasztalatokat szereznek az analóg technológiával történő munkáról is. A félév során olyan feladatok megoldási módszereit sajátítják el, mint a dokumentációs célú állókép-rögzítés digitális technikával, hagyományos (analóg) eljárással készített fényképek digitális archiválása, az elkészített felvételek számítógépes módosítása, képjavító eljárások alkalmazása. A szeminárium további célja, hogy a hallgatók elméleti és gyakorlati ismeretekre tegyenek szert a nem-fikciós videofilmek (dokumentumfilm, hír, jegyzetfilm, magazin, oktatófilm, filmdokumentáció stb.) rögzítésének módjáról és technikáiról. A hallgatók a félév során megismerik a videofilmes stáb összetételét és működését, tagjainak szerepét, a filmkészítés alapvető elemeit és folyamatát az ötlettől a forgatókönyvön át a megvalósításig (pl. a kamerakezelés gyakorlati alapjai, gépismeret; kompozíciók, képkivágás, képszerkesztés; a plánok rendszere, snittek; a kamera mozgásai; a rögzített anyag válogatása, előkészítése; hang, világítás, narráció, zene). A kurzus tapasztalatokat és gyakorlati tudást biztosít a kamera, a	

világítás, a hangtechnika és a kisegítő technikai berendezések, eszközök kezeléséről is.

Fejlesztendő kompetenciák:

a) tudása

- Ismeri és érti a kommunikáció és médiatudomány által vizsgált társadalmi jelenségek és alrendszerek működési mechanizmusait.
- Magabiztos módszertani tudással rendelkezik, érti és átlátja a módszertani innováció lehetőségeit és perspektíváit.

b) képessége

- Képes eligazodni szakterületének mélyebb összefüggései és a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi, kommunikációs és médiatudományi problémák, valamint azok lehetséges megoldási módszerei között.
- Képes szakterületének új ismereteit hatékonyan feldolgozni. Magabiztosan kezeli a nyomtatott és a digitális szakirodalmi forrásokat, a társadalomtudományi és médiakutatási adatbázisokat és a működtetésükre szolgáló eszközöket.
- Szakmai szóhasználata során magabiztosan használja a szakma szókincsét, a szakma szaktudományos alapfogalmait, és a rájuk épülő speciális szakszókészlet elemeit.

c) attitűdje

- Nyitott a szakmai innováció minden formája iránt, befogadó, de nem gondolkodás nélkül elfogadó az elméleti, gyakorlati és módszertani újításokkal szemben.
- Tudatosan képviseli azon módszereket, amelyekkel saját szakmájában dolgozik, és elfogadja más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.

d) autonómiája és felelőssége

- Egy szakmai munkaközösségbe kerülve képes az ottani szakmai elvárásoknak megfelelően összetett feladatok elvégzésére, illetve irányítására.

- A szervezeti struktúrában elfoglalt helyének megfelelő önállósággal és felelősséggel szervezi munkáját és az irányítása alatt dolgozó munkatársak tevékenységét.
- Önálló, konstruktív és asszertív az intézményen belüli és kívüli együttműködési formákban.

Tantárgy tematikus leírása: (14 hét)**Gyakorlat:**

1. Fotótörténet, a társadalomtudományi fényképezés gyakorlata
2. Gépismeret
3. A kép megszerkesztése, kompozíció, társadalomtudományi szempontok az állókép elkészítésében
4. A kép megszerkesztése, szabadtéri gyakorlat
5. A kép megszerkesztése, belsőtéri és reprodukciós gyakorlat
6. A kamerakezelés gyakorlati alapjai, gépismeret, társadalomtudományi szempontok a mozgóképek elkészítésében
7. Kompozíciók, képkivágás, képszerkesztés
8. A plánok rendszere, snittek
9. A kamera mozgásai
10. A rögzített anyag válogatása, előkészítése
11. A vágás alapszabályai, gyakorlati alkalmazása
12. Álló- és mozgóképek alkalmazása a szociológusi munkavégzés során
13. A vizsgafeladat elkészítése
14. A vizsgafeladatok értékelése, közös megtekintése

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A gyakorlati foglalkozásokon való részvétel, a kiadott gyakorlati feladatok önálló elvégzése.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Az önállóan választott, megbeszélte és egyeztetett vizuális feladatok elvégzése és határidőre történő benyújtása.

Kötelező irodalom

FREEMAN, Michael

2010 *A digitális fényképezés kézikönyve*. Budapest: Gabo. ISBN 9789636893729

Adobe Photoshop CS5: Tanfolyam a könyvben. Budapest: Perfact-Pro. 2011 ISBN 9789639929173

KELBY, Scott

2013 *A digitális fotós könyv*. Budapest: Perfact-Pro. ISBN 9789639929364

SZTOMPKA, Piotr 2009

Vizuális szociológia. A fényképezés mint kutatási módszer. Budapest-Pécs: Gondolat - PTE KMT. ISBN: 9636931735

SZABÓ Gábor és KARDOS Sándor

2014 *Képalkotás. Az álló- és mozgóképalkotás technikai és gondolati elemei*. Budapest: Typotex Kiadó. ISBN 978 963 279 198 2

VAGYÓCZKY Tibor

2005 *Kézikönyv film-és tévéalkotóknak*. Budapest: HSC. ISBN 963-00-9213-1

Ajánlott irodalom

BARTHES, Roland

1985 *Világoskamra. Jegyzetek a fotográfiáról*. Budapest: Európa. ISBN 9630737027

KISFALUDY András

2017 *A befogadó kamera. Interjúk dokumentumfilmekkel*. Budapest: Magyar Napló Kiadó. ISBN 9789638688712

SZABÓ Gábor

2002 *Filmes könyv. Hogyan kommunikál a film?* Budapest: Ab Ovo. ISBN 963
937 8070

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja:
Az írott média elmélete és gyakorlata	BTKOM-L409U
	Tárgyfelelős intézet: AFTI
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Faragó László	
Közreműködő oktató(k): Simkó János	
Javasolt félév: 2025 tavasz	Előfeltétel: -.
Óraszám/hét: előadás, gyakorlat, 2	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali/levelező
Tantárgy feladata és célja: A gyakorlatorientált kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a médiaműfajok tájékoztató műfajai közé tartozó tudósítás, interjú és riport közötti sajátosságokat és bemutassa azt is, miért tekinthetjük az interjút és a riportot mégis átmeneti műfajnak. Az egyetemisták elsajátítják a információ feldolgozásának alapvető szabályait, megismerik és gyakorolják tömörítés jellegzetességeit. Készség szinten tudják majd alkalmazni a kiemelés, a lényeglátás, a lényeg bemutatásának szabályait, a riport alapjául szolgáló híralapok sorrendbe és egymás mellé szerkesztését. A kurzus során szó lesz az etikus riporter magatartásról, az átadható és nem közölhető információ tartalmakról. Beszélünk majd az objektivitás kérdéséről, a résztvevő megfigyelő hangulatközlő, lokális atmoszférát közvetítő szerepéről, a társadalmi jelenségeket felfedező élményekről.	
Fejlesztendő kompetenciák: a. tudása: Ismeri a társadalomtudományi fogalomkészlet minden fontosabb elemét, érti az összefüggéseket, amelyek a társadalom és a társadalmi kommunikáció szaktudományos értelmezésének az alapját képezik. Ezen kívül ismeri a kommunikáció és média területét meghatározó társadalmi, strukturális, gazdasági és politikai folyamatok legfontosabb tényezőit.	

- b. **képességei:** Szakmai szóhasználata során magabiztosan használja a szakma szókincsét, a szakma szaktudományos alapfogalmait, és a rájuk épülő speciális szakszókészlet elemeit.
- c. **attitűdje:** Képes kommunikációs készségek elsajátítására és ezek folyamatos fejlesztésére, önreflexióra e területen mutatott képességeivel kapcsolatban.
- d. **autonómiája és felelőssége:** A kommunikáció és médiatudomány szakmai közegeiben önálló és kezdeményező szerepet vállal az általa elfogadott társadalomfelfogás érvényesítésében.

Tantárgy tematikus leírása:

Előadás:

1. Hír
2. Hírfolyam;
3. A kibővített hír:
4. Tudósítás;
5. A tájékoztató műfajok objektivitása;
6. Portréinterjú I,
7. Portréinterjú II.
8. Riport,
9. A résztvevő megfigyelő a riportban;
- 10.A riport elemei;
- 11.Szocioriport;
- 12.Tényfeltáró riport;

Gyakorlat/Szeminárium:

- 13.Az információ felvétel, információ rögzítés problematikája.
- 14.Az írott médiakeret zárása;

Félévközi számonkérés módja és értékelése: A konzultációkon, órákon szignál feladatok maradéktalan, határidőre való elkészítése, ezek folyamatos feedback-je Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Szemeszter végi egy darab riportkészítés, egyeztetett témában és struktúrában, minimum nyolc ezer karakterben, írott formában. A riporthoz készült interjúk hangfelvételét be kell mutatni. A riport készülhet video vagy „podcast” formában, ezekben az esetekben a megvágott, szerkesztett felvételek hossza nem lehet kevesebb mint 7 perc, de nem lehet hosszabb, mint 12 perc. A leadott fájlt a OneDrive évfolyam mappába kell feltölteni, a Riport25ősz_tavaszi almappába. A leadott fájl elnevezésének struktúrája: <i>név_riport_dátum</i>.	
Kötelező irodalom: Harle Tamás, 2012; <i>Az újságírás mestersége és művészete</i>, Kék Európa Stúdió, Budapest, ISBN: 9789630841986; Tóth Szabolcs Töhötöm, 2011; <i>Első leütés – Gyakorlati újságírás nem csak kezdőknek</i>, Másfél Flekk Kiadó, Budapest; Klestenitz Tibor István – Paál Vince (szerk.), 2017: <i>A véleményesajtótól a tömegsajtóig – Fejezetek a magyar újságírás történetéből</i>; Hun-Ren Bölcsészettudományi Kutatóközpont, ISBN: 9789634160830 Balász Géza, 1998 <i>Médiaműfajok: Rövid összefoglaló az újságok, a rádió és a televízió műfajairól</i>. Budapest: ELTE Bölcsészettudományi Kar, Mai Magyar Nyelvi Tanszék. ISBN 963463253X Domokos Lajos, 1998; <i>Press. A nyomtatott és az elektronikus újságírás elmélete, gyakorlata</i>. Budapest: Teleschola. Harmadik, bővített kiadás ISBN 9630445360 BEDŐ Iván, 1995; <i>Hírkönyv</i>. Budapest: Magyar Rádió ISBN 9637058230 Ajánlott:	

Griffin Em 2001; *Bevezetés a kommunikációelméletbe*, Harmat; ISBN 2399955043742

KÚTFALVI Oszkár (1991) *Újságpaloták*, Budapest: Akadémiai Kiadó. Irodalomtörténeti füzetek. ISBN 9630558955

Martin József Péter, 2019 *Kéz a kézben a lejtőn. Korruptió és sajtószabadság a magyar trendek tükrében*. Médiakutató 20/3, 7–21.

Tófalvy Tamás, 2016; „*A nyomtatott sajtó már nem pálya*”. *Újságírói professzionalizáció és szakmai önkép a magyar online média kialakulásának időszakában* (1995–1999). Médiakutató 17/3–4, 55–66.

Tantárgy neve: A hangzó média elmélete és gyakorlata	Tantárgy Neptun kódja: BTKOM-N307M Tárgyfelelős intézet: Antropológia és Filozófia Tudományi Intézet Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Faragó László	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 2025 őszi	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: szeminárium, 2	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzus során a hallgatók megismerik a médiaműfajok struktúráját, elsajátítják a tájékoztató műfajok és a publicisztikai anyagok jellegzetességeit, gyakorlatot szereznek a különböző műfajok közötti átmenet előállításában. Készség szinten tudják alkalmazni a médiapiramis-struktúrában lévő médiatermékek jellegzetességeit. Képesek lesznek a hír, mint a legalapvetőbb médiaműfaj szerkesztésére, az információk médiaszerű kezelésére. Meg tudják írni a hírre alapozva tudósításokat, és később induktív vagy deduktív szerkezetben a jegyzeteket is. Elsajátítják az interjúkészítés mikéntjeit, megismerik az interjúkérdések jellegzetes karaktereit. A kurzus végére magabiztosan kezelik, szerkesztik és alkalmazzák a médiaműfajokat. Fejlesztendő kompetenciák: tudása: Áttekintéssel rendelkezik a szakterülethez tartozó társadalmi létszférák, azaz az intézmények mint a gazdaság, politika, tudomány, művészet, moralitás, vallás, nyelv, jog normatív rendszereiről és működési gyakorlatáról; képességei: Képes a társadalmi kommunikáció alapvető elméleteinek és koncepcióinak szintetizáló összevetésére, racionális érvek kifejtésére,	

vagyis a kommunikáció különböző színterein zajló viták során véleménye megformálására és véleményének megvédésére;

- c. **attitűdje:** Képes kommunikációs készségek elsajátítására és ezek folyamatos fejlesztésére, önreflexióra e területen mutatott képességeivel kapcsolatban.
- d. **autonómiája és felelőssége:** A szervezeti struktúrában elfoglalt helyének megfelelő önállósággal és felelősséggel szervezi munkáját és az irányítása alatt dolgozó munkatársak tevékenységét.

Tantárgy tematikus leírása:

Előadás:

Gyakorlat:

1. Bevezetés a hangzó média gyakorlatába;
2. A hangzó média műfajai, mint a podcast;
3. Filmklub1: Kenguru (Zsombolyai János);
4. A rádió technikai előzményei, kialakulása;
5. A rádiózás/elektronikus média amerikai és európai modellje;
6. Filmklub2: A feleségem története (Enyedi Ildikó);
7. Tömörítés a hangzó médiában;
8. Hangvágás;
9. Filmklub3: Megáll az idő (Gothár Péter);
10. Beszélgetés, mint a hangzó média egyik leggyakoribb műfaja;

	11.Filmklub4: Lefkovicsék gyászolna (Breier Ádám); 12.Podcast készítés; 13.Filmklub5: Szirmok, virágok, koszorúk (Lugossy László); 14.Az elkészült hangzó anyagok bemutatása;
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Az órák rendszeres látogatása, az órákon kapott egyéni és csoportos feladatok megoldása alapján kapott feedback. Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A csoportok közösen elkészített podcast-jének értékelése alapján.	
Kötelező Irodalom: Harle Tamás 2012; <i>Az újságírás mestersége és művészete</i>, Kék Európa Stúdió, Budapest, ISBN: 9789630841986; Tóth Szabolcs Töhötöm, 2011; <i>Első leütés – Gyakorlati újságírás nem csak kezdőknek</i>, Másfél Flekk Kiadó, Budapest; Klestenitz Tibor István – Paál Vince (szerk.), 2017: <i>A vélemény-sajtótól a tömegsajtóig – Fejezetek a magyar újságírás történetéből</i>; Hun-Ren Bölcsészettudományi Kutatóközpont, ISBN: 9789634160830 Andok Mónika, P. Szilczl Dóra, 2022: <i>Bevezetés a kommunikáció és média tanulmányozásába</i>, (egyetemi jegyzet); PPKE, Budapest, Aczél Petra, Andok Mónika, Bokor Tamás, 2012: <i>Műveljük a médiát</i>; 2012, Wolters Kluwer Kiadó, Budapest, ISBN 9789632954943; Briggs, Asa – Burke, Peter: <i>A média társadalomtörténete</i>, Napvilág, 2004.	

Terestyéni Tamás [szerk.]: 1999; *Médiakritika: Tanulmányok a média kritikai megközelítéseinek*

témaköréből. Budapest, Osiris Kiadó, 1997. 250 p.

Ajánlott irodalom:

Popper Péter, 1998: *Sajtópszichológia*. Budapest, MÚOSZ Bálint György Újságíró Akadémia Kiadó, 1998.

Horányi Özséb, 2006: *Jel, jelentés, információ, kép*. Budapest, General Press, 2006.

Tantárgy neve: A médiakutatás módszertana	Tantárgy Neptun kódja: BTKOM-N305M
	Tárgyfelelős intézet: ME BTK AFTI
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Faragó László egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Dr. Tóth Tamás	
Javasolt félév: 2025 ősz	Előfeltétel:
Óraszám/hét: 2 ea	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: levelező
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék a médiakutatás legfontosabb elméleti és gyakorlati módszereit. Fejleszti az elemző és értékelő készségeket, valamint a kritikus gondolkodást. A hallgatók különböző elemzési technikák (kvantitatív, kvalitatív, szemiotikai) segítségével saját kutatásaikban is alkalmazható tudást szereznek, amelyet prezentáció vagy csoportos előadás keretében mutatnak be.	
Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri a kommunikáció és média területét meghatározó társadalmi, strukturális, gazdasági és politikai folyamatok legfontosabb tényezőit, képesség: Képes a társadalmi kommunikáció alapvető elméleteinek és koncepcióinak szintetizáló összevetésére, racionális érvek kifejtésére, vagyis a kommunikáció különböző színterein zajló viták során véleménye megformálására és véleményének megvédésére.	

attitűd: Nyitott a társadalmi változások dinamikus és értékalapú befogadására, fogékony

az előítéletek ellen küzdő szemléleti alapok adaptálására.

autonómia és felelősség: A szervezeti struktúrában elfoglalt helyének megfelelő önállósággal és felelősséggel szervezi munkáját és az irányítása alatt dolgozó munkatársak tevékenységét.

Tantárgy tematikus leírása:

Előadás, gyakorlat:

1. A médiaelemzések módszertana a szakdolgozatokban és egyéb tudományos publikációkban
2. Médiapopulizmus
3. Kvantitatív elemzési technikák
4. Kvalitatív elemzési technikák
5. A tüntetések keretezése a nemzetközi sajtóban
6. A Gerbner-féle kultivációs elmélet megjelenése az orosz-ukrán háború az egyéni fenyegetettségérzet tükrében
7. A média politikai gazdaságtana
8. A médiával kapcsolatos kritikai elméletek
9. A médiában felbukkanó ideológiák azonosítása
10. Szemiotika és médiaanalízis
11. A média identitásformáló szerepe
12. Álhírek és mesterséges intelligencia a médiában
13. Összefoglalás
14. Hallgatói reflexiókra történő visszajelzések

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A hallgatók választhatnak: 1) vagy 3-4 perc hosszúságú hangos Power Point prezentáció elkészítése és megosztása az oktatóval a 12. óra végéig vagy 2) 3-4 fős csoportokban történő előadás a Microsoft Teams felületén a 13. órán, amiben egy médiaelemzést mutatnak be a hallgatók.

Értékelés 5 fokozatú skálán.

Kötelező irodalom:

Bene M (2024) *Adatelemzés az R-ben - Bevezetés a társadalomtudományi adatok elemzésébe az R-program használatával*. Budapest, Magyarország: Typotex.

Hermann E, Morgan M and Shanahan J (2021) Television, Continuity, and Change: A Meta-Analysis of Five Decades of Cultivation Research. *Journal of Communication* 71(4): 515-544.

Hermann E, Morgan M and Shanahan J (2023) Cultivation and social media: A meta-analysis. *New Media & Society* 25(9): 2492-2511.

Spielvogel I, Kevin K and and Matthes J (2024) How news consumption in modern media landscapes relates to threats perceptions and fears in public spaces. A scoping review. *Journal of Risk Research* 27(3): 458-480.

Tóth T, Demeter M, Szabó LP, et al. (2024a) Populist Cues in Media Framing. Exploring How Populism by the Media Emerges in Western News Coverage of Protests. *Kome – An International Journal of Pure Communication Inquiry* 12(1): 1-22.

Ajánlott irodalom:

Tóth T, Goyanes M and Demeter M (2024b) Extend the context! Measuring explicit and implicit populism on three different textual levels. *Communications* 49(2): 222-242.

Tantárgy neve: A print újságírás elmélete és gyakorlata I.	Tantárgy Neptun kódja: BTKOM-N309U Tárgyfelelős intézet: Antropológia és Filozófia Tudományi Intézet Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Faragó László	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 2025 őszi	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: szeminárium, 2	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzus során a hallgatók megismerik a médiaműfajok struktúráját, elsajátítják a tájékoztató műfajok és a publicisztikai anyagok jellegzetességeit, gyakorlatot szereznek a különböző műfajok közötti átmenet előállításában. Készség szinten tudják alkalmazni a médiapiramis-struktúrában lévő médiatermékek jellegzetességeit. Képesek lesznek a hír, mint a legalapvetőbb médiaműfaj szerkesztésére, az információk médiaszerű kezelésére. Meg tudják írni a hírre alapozva tudósításokat, és később induktív vagy deduktív szerkezetben a jegyzeteket is. Elsajátítják az interjúkészítés mikéntjeit, megismerik az interjúkérdések jellegzetes karaktereit. A kurzus végére magabiztosan kezelik, szerkesztik és alkalmazzák a médiaműfajokat. Fejlesztendő kompetenciák: tudása: Ismeri a társadalomtudományi fogalomkészlet minden fontosabb elemét, érti az összefüggéseket, amelyek a társadalom és a társadalmi kommunikáció szaktudományos értelmezésének az alapját képezik. képességei: Képes szakterületének új ismereteit hatékonyan feldolgozni. Magabiztosan kezeli a nyomtatott és a digitális	

szakirodalmi forrásokat, a társadalomtudományi és médiakutatási adatbázisokat és a működtetésükre szolgáló eszközöket.

- c. **attitűdje:** Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, az élet minden területén érvényes demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett és véleményét a megfelelő formában meg is tudja fogalmazni.
- d. **autonómiája és felelőssége:** Saját szakmai közegében olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot alakít ki, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.

Tantárgy tematikus leírása:

Előadás:

Gyakorlat:

1. Bevezetés a médiaműfajokba;
2. Médiapiramis, a műfajok struktúrája;
3. Tájékoztató műfajok – hozzáadott vélemény nélkül;
4. Hír/I – Mi történt és az az információk, mint matematikai sorozat elemei;
5. Hír/II – hírstruktúra, az 1/3 - 2/3 arány és a hír kérdései.
6. Headline tömörítés;
7. Címszerkesztési gyakorlat, szövegből, saját hír alapján;
8. Tudósítás, a kibővített hír;
9. Interjú, arculkutatás, interjúhelyzet;
10. Interjúkérdések;

	11.Véleményműfajok, publicisztika médiacsalád 12.Kritika az írott médiában. 13.Írott média szerkesztőségi gyakorlat. 14.A projektfeladatot bemutatása
--	--

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

Az órák rendszeres látogatása, az órákon kapott egyéni és csoportos feladatok megoldása alapján kapott feedback.

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

Öt fülszöveg elkészítése frissen olvasott könyv után órai, kézzel írott munka. Egy portréinterjú elkészítése, 6000 karakteres szöveg, dokumentált hangfelvétellel és fotóval. Valós személlyel készült beszélgetés alapján, az interjú médiajellegzeteségeit figyelembe véve.

Kötelező Irodalom:

Harle Tamás 2012; *Az újságírás mestersége és művészete*, Kék Európa Stúdió, Budapest, ISBN: 9789630841986;

Tóth Szabolcs Töhötöm, 2011; *Első leütés – Gyakorlati újságírás nem csak kezdőknek*,

Másfél Flekk Kiadó, Budapest;

Klestenitz Tibor István – Paál Vince (szerk.), 2017: *A vélemény-sajtótól a tömegsajtóig – Fejezetek a magyar újságírás történetéből*; Hun-Ren Bölcsészettudományi Kutatóközpont, ISBN: 9789634160830

Bedő Iván, 2005: *Hírkönyv*. Budapest, Új Mandátum Kiadó, 2005. 207 p.

Domokos Lajos, 2005; *A médiatevékenység, a szervezeti és az üzleti kommunikáció alapjai*, Teleschola, 2005, Budapest, ISBN 9638544023

Terestyéni Tamás [szerk. 1997]: *Médiakritika, Tanulmányok a média kritikai megközelítéseinek*

témaköréből. Budapest, Osiris Kiadó;

Ajánlott irodalom:

Popper Péter 1998: *Sajtópszichológia*. Budapest, MÚOSZ Bálint György Újságíró Akadémia Kiadó,

Horányi Özséb, 2006: *Jel, jelentés, információ, kép*. Budapest, General Press, 2006.

Tájékoztató a követelményekről, a tematikáról, a szakirodalomról, a számonkérés módjáról és az órák menetéről. A referátumok előkészítése

Követelmények:

Ttleírás:

„Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.”

A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a következő feladatok megfelelő szintű teljesítése:

I. SZÓBELI

Referátum: az írásban leadandó stíluselemzés vázlatának bemutatása, egy sajtónyelvi szöveg vagy szövegrészlet elemzése.

Szemponatok:

1. A szöveg elemzése a stílusréteg szempontjából
2. A szöveg elemzése a stílus szociokulturális rétegzettsége szempontjából

Ajánlott szakirodalom:

Szathmári István 2010. *Stílus eszközök és alakzatok kislexikona*. Tinta Könyvkiadó, Budapest.

Tolcsvai Nagy Gábor 1996. *A magyar nyelv stilisztikája*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 133–166.

PPT vagy Prezi készítése is szükséges az előadáshoz!

II. ÍRÁSBELI

Kifejtett elemzés: egy publicisztikai szöveg elemzése.

Az elemzett sajtónyelvi szöveg bármilyen műfajú lehet, terjedelme max. 4 A/4-es oldal. Az elemzett szöveget szkennelve, fényképezve vagy bemásolva mellékletként kell csatolni a dolgozathoz: a dolgozat végére beillesztve, vagy pedig külön fájlban küldve.

Az elemzés szerkezetéhez, formázásához l. a sablont!

A hivatkozások szabályait, mintáját l. még:

Vö. <http://nyelvor.c3.hu/figyelm.htm>

Példák: <http://nyelvor.c3.hu/archiv.htm>

Az elemzéseket kinyomtatva és e-mailben is le kell adni.

Formátum: TNR, 12-es betűméret, terjedelem: 14–20 000 karakter (szóközökkel) + a szöveg (1–4 oldal) + a szakirodalomjegyzék

Határidő: egyeztetés az első konzultáción.

Az érdemjegy meghatározására vonatkozó értékelési rend: a gyakorlati jegy meghatározása a kifejtett elemzésre kapott jegy alapján történik. A referátum megtartása kritériumfeltétel (az aláírás feltétele).

1. Előkészítés

2. Stilisztikai iskolák, stílusértelmezések I. A funkcionális stilisztika, a strukturalizmus, a neoretorika, Fónagy Iván modellje

A) A stílus fogalma az ókortól napjainkig (áttekintés)

Szikszainé Nagy Irma 2007. Magyar stilisztika. Budapest: Osiris Kiadó. 23–37. (1–8. pont)

B) A funkcionális stilisztika

b) Szathmári István 1996. A funkcionális stilisztika megalapozása. In: Szathmári István (szerk.): Hol tart ma a stilisztika? Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 18–30.

C) A strukturalizmus, a neoretorika, Fónagy Iván modellje

Tolcsvai Nagy Gábor 1996. A magyar nyelv stilisztikája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 20–25.

3. Stilisztikai iskolák, stílusértelmezések II. A cselekvéseméleti, a szövegrelációs és a kognitív interakciós elméletek

Előadás

Ajánlott szakirodalom:

Tolcsvai Nagy Gábor 1996. A magyar nyelv stilisztikája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 68–76.

4. A stílusrétegződés megvalósulási tartományai

A) A hangzás tartománya

Tolcsvai Nagy Gábor 1996. A magyar nyelv stilisztikája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 176–198.

B) A szó tartománya

Tolcsvai Nagy Gábor 1996. A magyar nyelv stilisztikája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 198–205.

C) A mondat tartománya

Tolcsvai Nagy Gábor 1996. A magyar nyelv stilisztikája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 205–221.

D) A jelentés tartománya

Tolcsvai Nagy Gábor 1996. A magyar nyelv stilisztikája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 221–245.

5. Az alakzatok

Alakzat, Antonímia, Aposztrófé, Felsorolás, Fokozás, Irónia, Halmazás, Paradoxon vagy látszólagos képtelenség, Paralelizmus stb.

Szathmári István 2010. Stílusesszközök és alakzatok kislexikona. Budapest: Tinta Könyvkiadó.

<http://docplayer.hu/11091490-Stiluseszkozok-es-alakzatok-kislexikona.html>

+ Ajánlott: Szathmári István (főszerk.) 2008. Alakzatlexikon. Budapest: Tinta Könyvkiadó.

6. A nyelvi képek

A szóképek. Szikszainé: Magyar stilisztika.

a) 419–438; 443–447. (A hasonlat, A hasonlat és a metafora, A metafora, A szinesztézia,)

b) 447–462. (A metonímia, A szinekdoché, A komplex kép, Továbbszótt képek, Allegória, Szimbólum)

+ Ajánlott: Szathmári István 2010. Stílusesszközök és alakzatok kislexikona. Budapest: Tinta Könyvkiadó.

<http://docplayer.hu/11091490-Stiluseszkozok-es-alakzatok-kislexikona.html>

7. Stílustörténet

Korstílus és stílusirányzat, Barokk, Klasszicizmus, Rokokó, Romantika, Realizmus, Naturalizmus, Szimbolizmus, Expresszionizmus, Szürrealizmus stb. – Példákkal!

Szathmári István 2010. Stílusesszközök és alakzatok kislexikona.

+ Ajánlott: Szabó Zoltán 1998. A magyar szépírói stílus történetének fő irányai. Budapest: Corvina.

8. A stíluselemzés elmélete. A stílus jelentésképző szerepe a hétköznapi nyelvhasználatban és a szépirodalomban.

A) A stíluselemzés főbb típusai:

a) Jenei Teréz – Pethő József 2008. *Stíloselemzés*. Nyíregyháza: Bessenyei György Könyvkiadó, 11–21.

b) Szathmári István 1994. Stílusról, stilisztikáról napjainkban. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 38–57.

B) Mintaelemzés (novella): Jenei Teréz – Pethő József 2008. *Stíloselemzés*. Nyíregyháza: Bessenyei György Könyvkiadó. 29–39.

C) Mintaelemzés (vers): Szathmári István 1994. Stílusról, stilisztikáról napjainkban. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 70–77, 86–93.

+ Ajánlott: Szathmári István 2011. Hogyan elemezzünk verset? Budapest: Tinta Könyvkiadó.

9. Stílusrétegek, stílusváltozatok. A stílus szociokulturális rétegzettsége

A) Stílusrétegek

Szathmári István 2010. Stílus eszközök és alakzatok kislexikona. Budapest: Tinta Könyvkiadó. – A megadott téma (társalgási, szónoki, tudományos-szakmai, publicisztikai, hivatalos, szépirodalmi stílus) szerinti címszavak + példák (internetes és egyéb források, szabadon)

B) A stílus szociokulturális rétegzettsége

Tolcsvai Nagy Gábor 1996. A magyar nyelv stilisztikája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 133–148.

Tolcsvai Nagy Gábor 1996. A magyar nyelv stilisztikája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 149–166.

10. Stíloselemzés I.

11. Stíloselemzés II.

12. Stíloselemzés III.

13. Stíloselemzés IV.

14. Összegzés; a félévi munka értékelése